

Şükrü Kızılot

Çek mağdurlarına bayram müjdesi

7 Kasım 2011

KARŞILIKSIZ çek düzenlemede hapis cezası kaldırılıyor.

Adalet Bakanlığı'nın uzun süredir üzerinde çalıştığı yasa değişikliği tasarısı son şeklini aldı.

Tasarının yasalaşması ile birlikte, karşılıksız çek düzenleme fiilini işleyen ve borcunu da ödemeyenler, bundan böyle hapse girmeyecekler.

Şu anda hapiste olanlar da yeni düzenlemeden yararlanacak ve hürriyetlerine kavuşacaklar.

OLAY NEYDİ?

Yürürlükteki yasaya göre, karşılıksız çek düzenleyene hemen hapis cezası verilmiyor, bu fiil nedeniyle "adli para cezası" uygulanıyordu. Örneğin 30 bin liralık karşılıksız çek için 30 bin lira da adli para cezası uygulanıyor bir anlamda borç ikiye katlanıyordu.

Cezanın ödenmemesi halinde ise karşılıksız çek düzenleyen hapse giriyordu. Böyle olunca, ticari hayatı sarsılıyor hatta sona eriyor, borç iyice ödenemez hale geliyordu.

Şu anda "karşılıksız çek" nedeniyle hapiste veya hapse girme tehdidi altında binlerce kişi var.

YENİ DÜZENLEME

Hazırlanan tasarıda "ekonomik suça ekonomik yaptırım" ilkesi göz önüne alınarak, karşılıksız çek suç olmaktan çıkartılıyor. Daha açık bir anlatımla, karşılıksız çek düzenleyenler, adli para cezasını ödemediklerinde haklarında hapis cezası uygulanması tümüyle maziye karışıyor (Tasarının metni, gerekçeleri ve daha ayrıntılı bilgi için Av.Dr.Serkan Ağar'ın www.yaklasim.com adresindeki makalesine bakabilirsiniz).

"Peki.. Karşılıksız çek düzenlemenin hiç mi yaptırımı olmayacak?" diye merak edenler için de açıklayalım. Bu fiilin yaptırımı olarak, hapis cezası söz konusu olmayacak, mevcut sistemde de zaten var olan "çek düzenleme ve çek hesabı açma yasağı" uygulanacak. Bu yaptırım 10 yıl süre ile geçerli olacak.

Tasariya göre, idari yaptırım süreci şu şekilde işleyecek:

1. Çekle ilgili olarak "karşılıksızdır" işlemi yapılması üzerine, aldığı çek karşılıksız çıkan kişi, Cumhuriyet savcısından, "çek düzenleme ve çek hesabı açma yasağına" karar verilmesini talep edecek.
2. Cumhuriyet savcısı, bu yasağa karar verecek. Başka bir anlatımla, olay hakime intikal etmeden savcı karar vermiş olacak.
3. Verilen karar kişiye tebliğ edilecek.
4. Hakkında yasak uygulanan kişi, bu yasağa itiraz edebilecek.
5. İtiraz başvurusunun kabulü halinde, yasak kaldırılacak ve TC Merkez Bankası'na bildirilecek.

Yukarıdaki yaptırımlar tüzel kişiler hakkında da uygulanabilecek.

ÖDEME VE YASAK

Hakkında çek düzenleme ve karşılıksız çek hesabı açma yasağı olan kişi, karşılıksız çek bedelini faiziyle birlikte tamamen ödemişinde, yasak kalkacak.

Mevcut çek düzenleme ve çek hesabı açma yasaklarının akıbetinin ne olacağı da tasariya eklenen bir "geçici madde" ile çözümleniyor.

Buna göre, yeni yasanın yürürlük tarihinden önce verilen "çek düzenleme ve çek yasağına" ilişkin kayıtlar, bu yasa gereğince silinmesini gerektiren koşullar oluşuncaya kadar, TC Merkez Bankası'nda tutulmaya devam edecek.

Tasari yasalaştığında, yargının iş yükü hafifleyecek ve hapiste olanlar da hürriyetine kavuşabilecek.

Çek mağdurlarına tam bir bayram müjdesi...